

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๒๐๐๔/๒๕๖๕

กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๙

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง สรุปผลการเข้าร่วมการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทาง
อาญา สมัยที่ ๑๓ ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๙ เมษายน ๒๕๕๘ ณ กรุงโตฮา รัฐกาตาร์

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. รายงานสรุปผลการเข้าร่วมการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและ
ความยุติธรรมทางอาญา สมัยที่ ๑๓
๓. ถ้อยแถลงของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในการประชุมระดับสูง
๔. ร่างปฏิญญาโตฮา
๕. วิดีทัศน์นำเสนอการเข้าร่วมการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและ
ความยุติธรรมทางอาญา สมัยที่ ๑๓

ด้วยกระทรวงยุติธรรม ขอเสนอเรื่องสรุปผลการเข้าร่วมการประชุมสหประชาชาติว่าด้วย
การป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา สมัยที่ ๑๓ ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๙ เมษายน ๒๕๕๘
ณ กรุงโตฮา รัฐกาตาร์ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตาม
พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายก
รัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการกระทรวงยุติธรรมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว
รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ด้วยประเทศไทยได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรม
และความยุติธรรมทางอาญา สมัยที่ ๑๓ (13th United Nations Congress on Crime Prevention and
Criminal Justice) ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๙ เมษายน ๒๕๕๘ ณ กรุงโตฮา รัฐกาตาร์ โดยมีพระเจ้าหลานเธอ
พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ทรงเป็นองค์ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ และพล.อ.ไพบุลย์ คุ่มฉายา รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงยุติธรรม เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย พร้อมด้วยผู้แทนกระทรวงยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด
สำนักงานศาลยุติธรรม กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สถาบันเพื่อการยุติธรรม
แห่งประเทศไทย และวังสุโขทัย รวม ๙๙ ราย

๒. สาระสำคัญ...

๒. สารสำคัญ/ข้อเท็จจริง

กระทรวงยุติธรรม ได้จัดทำรายงานสรุปผลการเข้าร่วมการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา สมัยที่ ๑๓ ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๙ เมษายน ๒๕๕๘ ณ กรุงโดฮา รัฐกาตาร์ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๒.๑ ภาพรวม

พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และคณะผู้แทนไทย ได้เข้าร่วมการประชุมฯ ตามคำเชิญของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime-UNODC) โดยมีผู้แทนประเทศต่างๆ ทั่วโลกเข้าร่วมกว่า ๑๔๐ ประเทศ ซึ่งภารกิจหลักของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้แก่ ๑) การเข้าร่วมการประชุมระดับสูง ๒) การเข้าร่วมการประชุมคู่ขนานระดับสูง ๓) การกล่าวถ้อยแถลงต่อที่ประชุม และ ๔) การเข้าร่วมการหารือทวิภาคีกับผู้นำประเทศและผู้บริหารองค์กรต่างๆ

พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา รวมทั้ง ผู้บริหารจากสำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงยุติธรรม และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย ได้กล่าวถ้อยแถลงในช่วงการประชุมตามระเบียบวาระและการประชุมเชิงปฏิบัติการ รวมทั้ง เป็นประธานและผู้ร่วมอภิปรายในการประชุมคู่ขนานต่างๆ ที่มีการจัดขึ้น ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติกาตาร์ อีกด้วย

๒.๒ ผลการประชุมฯ

ประเด็นหลักของการประชุมในครั้งนี้คือ การบูรณาการการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาในวาระของสหประชาชาติเพื่อรับมือกับสิ่งท้าทายด้านเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งส่งเสริมหลักยุติธรรมในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของสาธารณะ

ในการประชุมครั้งนี้ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ทรงผลักดันประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับมาตรฐานและบรรทัดฐานของสหประชาชาติด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาที่มีกลุ่มเป้าหมายคือประชากรกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะการส่งเสริมการอนุวัติ “ข้อกำหนดกรุงเทพฯ” (Bangkok Rules) ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและยุทธศาสตร์ต้นแบบและมาตรการในเชิงปฏิบัติของสหประชาชาติในการขจัดความรุนแรงต่อเด็ก (UN Model Strategies and Practical Measures on the Elimination of Violence against Children in the Field of Crime Prevention and Criminal Justice)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้กล่าวถ้อยแถลง โดยเน้นว่าอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรถือเป็นภัยคุกคามที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ จะต้องมีความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อให้เกิดการบูรณาการระหว่างกันให้มากขึ้น ส่งเสริมหลักนิติธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ซึ่งไทยให้ความสำคัญในการปกป้องผู้ด้อยโอกาส นอกจากนี้ ยังได้เน้นย้ำเรื่องการต่อต้านการทุจริต ปัญหายาเสพติด การค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่บั่นทอนการพัฒนาประเทศ โดยกล่าวแสดงความมุ่งมั่นของรัฐบาลไทยในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ ส่วนอาชญากรรมรูปแบบใหม่ ไทยได้ให้ความสำคัญในประเด็นหลัก คือ อาชญากรรมทางสิ่งแวดล้อม และอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศจากเด็กผ่านสื่อออนไลน์ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๒.๓ เอกสารผลลัพธ์การประชุม

ที่ประชุมได้รับรองเอกสารผลลัพธ์การประชุมที่สำคัญคือ ร่างปฏิญญาโดฮา (Doha Declaration) ซึ่งปฏิญญานี้ครอบคลุมประเด็นต่างๆ เช่น ความเชื่อมโยงระหว่างระบบยุติธรรมที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพกับหลักนิติธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืน การปกป้องสิทธิมนุษยชนในบริบทของการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการต่อต้านความรุนแรงต่อเด็กและสตรี และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง...

ระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนด้านการป้องกันอาชญากรรม เพื่อเป็นการย้ำเจตนารมณ์ทางการเมืองของประเทศไทยในการเพิ่มประสิทธิภาพในนโยบายการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญารายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๒.๔ การหารือทวิภาคี

ในระหว่างการเข้าร่วมการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา สมัยที่ ๑๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและปลัดกระทรวงยุติธรรมได้เข้าร่วมการหารือทวิภาคีกับผู้นำประเทศและผู้บริหารองค์กรต่างๆ จำนวน ๕ คณะ ได้แก่ ๑) การหารือทวิภาคีกับ Mr. Martin Kreutner คณบดีและผู้บริหารสถาบันป้องกันและปราบปรามการทุจริตระหว่างประเทศ (International Anti-Corruption Academy-IACA) ๒) การหารือทวิภาคีระหว่างพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา และ Mr. Yury Fedotov ผู้อำนวยการบริหาร UNODC ๓) การหารือทวิภาคีระหว่างพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา และ Sheikh Abdullah bin Nasser bin Khalifa Al-Thani นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกาตาร์ ๔) การประชุมหารือทวิภาคีระหว่างคณะอัยการไทยกับญี่ปุ่น และ ๕) การหารือทวิภาคีระหว่างปลัดกระทรวงยุติธรรมและ Mr. Luis E. Arreaga รองผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา สำนักงานกิจการยาเสพติดและการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศ โดยสาระสำคัญของการหารือทวิภาคีทั้ง ๕ คณะ เพื่อกระชับความสัมพันธ์อันดี หาช่องทางส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในพัฒนาการต่างๆ ของประเทศไทย

๒.๕ ผลประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการประชุมฯ

๒.๕.๑ ประเทศไทยได้มีโอกาสอภิปรายแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและประสบการณ์ในประเด็นสำคัญๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาร่วมกับผู้แทนประเทศอื่นๆ เป็นการแสดงถึงเจตนารมณ์ของไทยในการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมของไทยต่อเวทีสหประชาชาติอย่างเป็นทางการเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง

๒.๕.๒ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ทรงเป็นประธานการประชุมระดับสูงประทานพระดำรัสในการอภิปรายหัวข้อต่างๆ และทรงร่วมการหารือทวิภาคีกับผู้นำประเทศและผู้บริหารองค์กร เป็นการแสดงให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านในด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาในเวทีระหว่างประเทศ อันจะช่วยเสริมสร้างบทบาทของไทยในความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาในกรอบงานของสหประชาชาติให้โดดเด่นมากยิ่งขึ้น

๒.๕.๓ นอกจากนี้ การที่ประเทศไทยได้ใช้โอกาสนี้แสดงบทบาทการทูตพหุภาคีเชิงรุกในประเด็นความมั่นคงรูปแบบใหม่ (non-traditional security issues) โดยเฉพาะประเด็นอาชญากรรมองค์กรข้ามชาติและยาเสพติดที่เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคง รวมทั้งการผลักดันประเด็นด้านหลักนิติธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของระเบียบวาระเพื่อการพัฒนาของสหประชาชาติภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ ถือได้ว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเสริมสร้างภาพพจน์ของไทยในเรื่องสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศที่เด่นชัดมากขึ้น อันจะเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของไทยในการสมัครรับเลือกตั้งตำแหน่งสมาชิกไม่ถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ของไทย สำหรับวาระปี ค.ศ. ๒๐๑๗-๒๐๑๘ ได้เป็นอย่างดีอีกทางหนึ่ง

๒.๕.๔ ผู้แทนสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) มีบทบาทที่โดดเด่นในการเข้าร่วมกิจกรรมคู่ขนาน (ancillary meetings) เพื่อเสนอผลงานทางวิชาการของ TIJ ในหลายรายการ อันเป็นการต่อยอดถึงบทบาทเชิงรุกของ TIJ ที่มุ่งเน้นการสนับสนุนประเด็นด้านหลักนิติธรรมในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อวัตถุประสงค์หลักในการยกระดับ TIJ ไปสู่การเป็นสถาบันสมทบในเครือข่ายของสหประชาชาติ (United Nations Programme Network of Institutes – PNIs) ในอนาคต

๒.๖ ข้อเสนอแนะ...

๒.๖ ข้อเสนอแนะ

ผลจากการประชุมครั้งนี้ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมของไทย โดยในส่วนของกระทรวงยุติธรรมนั้น เห็นสมควรที่จะมุ่งเน้นการดำเนินการเชิงนโยบายในบริบทของการติดตามผลการประชุม 13th UN Crime Congress ใน ๓ ด้านหลัก ดังนี้

๒.๖.๑ ส่งเสริมประเด็นด้านสตรีในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมการอนุวัติข้อกำหนดกรุงเทพฯ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง และการขจัดความรุนแรงต่อสตรี

๒.๖.๒ ส่งเสริมการเผยแพร่และการอนุวัติยุทธศาสตร์ต้นแบบและมาตรการเชิงปฏิบัติของสหประชาชาติว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อเด็กในกระบวนการยุติธรรม

๒.๖.๓ ริเริ่มการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การป้องกันอาชญากรรมแห่งชาติ (National Crime Prevention Strategy) โดยให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลัก (ในลักษณะเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลัก) เพื่อผลักดันให้เกิดการบูรณาการและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมโดยเน้นมิติ “เชิงป้องกัน” เป็นหลัก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

พ. ศุภกิจ

(ไพบุลย์ คุ่มฉายา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

กองการต่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๒๕๖

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๒๖๒